

Ez zenuke asmatuko Europako Bankuak diru merkeztan nor saritzen duen

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Atzeraldi ekonomikoari aurre egiteko erreminten artean, Europako Banku Zentralak diru berria inprimatuta zorrak erosten ari zaizkie enpresa handiei, aurreko urteetan estatuei eta bankuei berenak arindu ostean. Hilean 60.000 milioi euro arteko erosketekin hasi zena iaiztik 80.000 milioitaraino handitu da. Klimaren aldaketaren errudun nagusiak diren korporazio handiak dira dirutza hiper-merke horren onuradunak.

Teknikoki “*quantitative easing*” (QE) deitzen diote ingelesez, *hedatze kuantitatiboa* alegia, eta da banku zentralak merkaturatzen diru merkea injeztatzen dauzkaten tresnetako bat. Hitz bitan esanda, zorrak erostea. Gure kasuan, Europako Banku Zentralak (EBZ) diru elektronikoa berria sortzen du estatuen bonoak edo konpainia pribatuenak erosiz ekonomia berpizteko asmoz, ustez horrela zorrak arinduta, gobernuek bezala konpainiek gastu berriak egin eta merkaturatzea berotuko dutela. Ekonomia txukun antzean dabilen garaian erabiltzen ez den erreminta ezohiko hau agintariekin lanean jartzen dute gainerako moneta politika estandarrek porrot egin dutenean.

2008an lehertutako krisitik ateratzeko bestelako munizio asko erre ostean, Europar Mario Draghi EBZko lehendakariak 2015eko urtarrilean ekin zion *quantitative easing* bidez zorren erosketari masiboari, estreina euro-guneko gobernu eta beste erakunde publikoei bonoak erosiz, hilerik 60.000 milioi osatu arte. Draghi helburutzat markatu zuen 2016ko iraile bitartean 1,1 bilioi eurotik gora erostea QE bidez, argudiatuz planak iraungo zuela harik eta ekonomiak erakutsi artean benetan hobetzen hasi zela. Nola jakingo den hobekuntza iritsi dela? Omen, inflazioa nabarmen handiagotutakoan.

Baina QEak apenas lortuko zuen ekonomia aski suspertzea, zeren eta 2016ko martxoan Europako Banku Zen-

tralak hilerik erosteko zorraren muga jaso egin baitzuen 80.000 milioitaraino, %33ko iguera, erosketen saskia zabalduz korporazio pribatuei, hauek ere izan zezaten diru merkea eskueran.

CEO Europako Korporazioen Behategiak jarraitu du Europako Banku Zentralak egindako erosketen arrastoa, aurkitu arte nortzuk diren onuradunak. “Aurkitu duguna –dio CEOk– benetan da kezkatzeko modukoa, behintzat zuk ere guk bezala pentsatzen baduzu diru publikoa jartzeko leku egokiak ez direla petrolio, auto fantastikoak, autopistak, xanpaina eta jokia”.

The ECB's ‘quantitative easing’ funds multinationals and climate change dossierrean CEOk erakutsi duenez, QE sistemarekin Europako Banku Zentralak kreditu oso merkeak eskaintzen dizkie lehendik Europako merkatuaren jabe eginak diren multinazionalak eta klimaren aldaketaren errudunak diren korporazioei, *quantitative easing* eufemismoz bezituz funtsean multinazionalak Europako agintariekin oparitutako diru-laguntza publikoa.

Diru merkea eskuratu duten enpresen oso izen gutxi jakin dira hilabeteotan. EBZk bere erosketen onuradunen nortasun bakartzat kode batzuk ematen dituelako. Gauza bitxia banku publiko batek horrela jokatzeko, agintariekin ahoa gardentasun eta gobernantzaz betetzen duten garaian.

Europako Korporazioen Behatokiak hartu du kodeak deszifratzeko lana, eta

hortik azaldu da EBZ funtsean ari dela laguntzen klimaren aldaketa eragiten ari diren multinazional zikin guztiak, petrolio eta gas konpainiak eta auto ekoizleak, inporta gabe zein eskandalutan sartuta daude, hala nola Shell, Repsol, Volkswagen eta BMW.

Petrolio, gasa, autoak, luxua

Irakurleak ondo egingo du CEOk bere dosierari PDFan itsatsitako zerrendan begiratu. Guregandik hurbil, Frantziako korporazio gotorren artean, EBZren mailegu txit bigunak eskuratzeko gai izan dira Orange, Veolia, Bouygues, Suez, Vivendi, EDF, Danone eta urrezko izen handi andana, baita *Merçi Patron!* filmak hain zorrotz larrutu zuen Louis Vuitton-LVMH luxuetan liderra ere. Espainiako konpainien zerrendan ageri dira IBEX 35eko izarrak: Iberdrola, Repsol, Telefonica, Gas Natural, DIA, Enagas, Ferrovial, Mapfre... EBZri bonoak *kolokatutako* konpainia espainiarren artean %53 gas eta petrolioari lotuak dira.

Europa osoan Banku Zentralak bonoak erosi dizkien konpainien saila ikusirik, CEOk nabarmentzen du batetik azpiegitura handiak ari direla sustatzen, hala nola autopista, abiadura handiko tren eta aireportu berrien eraikuntzak.

Bestetik, dio CEOk, “onuradunen zerrendari erregai fosilen kiratsa dario, petrolio konpainia handienak arreta handiz zaintzen baititu Frankfurtek [EBZren egoitzak]. EBZk gutxienez 11 aldiz erosi dizkio bonoak Shelli, 16 Eni petrolio kon-

Europako Banku Zentralak banatu argazkian, Mario Draghi prentsa aurrean korporazioen zorrak erosteko planak aurkezten. Draghi da enplegu publiko eta pribatuen ate birakarietan hezitako agintarien adibide arketipikoa. Munduko Bankuaren zuzendaritzan aritua da, Italiako Ogasunaren zuzendari eta enpresa publikoen pribatizazioen batzordeko buru, ondoren Goldman Sachs-en Europarako presidente (Karamanlis eskuindarrari lagundu zion kamuflatzen Greziaren zor itzela, greziarren amesgaiztoa), azkenean EBZren lehendakari koroatu zuten arte.

painia italiarrari, 6 aldiz Repsol, 6 aldiz Austriako OMVri, 7 aldiz Totali”.

Klimaren aldaketa erremediatzeaz hainbeste hitz egiten den garaiotan, energia zikina ustiatzen dutenak sartzien ditu Europako diru merkeak. Salbu eta haize errota ere eraikitzen dituen Siemens; EBZk lagundutakoen artean energia *alternatiboa* aipatzen duten bakarrak dira: uranio aberastua ekoizten duen URENCO eta zentral nuklearrak ustiatzen dituen Teollisuuden Voima finlandiarra. Autogintzak ere jasotzen du diru merkea. Alemaniako onuradunen zerrendan nagusi ageri dira Daimler-Mercedes eta BMW (15 bono-erosketa) eta Volkswagen (7). Horiek bezala ageri dira Renault Frantzia edo Fiat eta baita Ferrari bera ere Italian.

Eskandaluetan edo lekuko herritarrekiko borroketan harrapaturik egotea ez

da diru publiko merkearen banaketatik at geratzeko motibo. Volkswagenei zor andana erosi diote. Berdin Eesti Energia estoniarrari, AEBetan petroliorik zikinen bertako jendeen protesten artean ustiatzen duenari.

Ryanair hegaldi merkeak langileen eskubideak zanpatuz lortzeak famatu egin duena ere zerrendan dago. Klase guztietako armak ekoiztu eta saltzen dituen eta politikarien ustelkeria kasuetan nahasitako Thales bezala. Eta Suez, Veolia eta Vivendi, Frantzia eta munduan uraren pribatizazioan ari direnak. CEOk ez du aipatzen Iberdrolaren Lemoizko zentral nuklearraren eskandalua, menturaz informearren egileak hura ezagutzeko gazteegiak zirelako.

Quantitative easing planekin beren bonoak banku publikoei saldu diz-

kieten multinazional horiek denek aurrerantzean 31 urteko epea edukiko dute baldintza merketan lortutako dirua itzultzeko. Ikusteko dago, ordea, diru punpatze erraldoiak inoiz eragingo ote duen lanpostuen ugartzerik euro-zonan. Aditu askok diote multinazionalei emanda baino etekin hobe aterako litzaiokeela horrelako dirutza bati enpresa txiki eta ertainen finantziazioa arinduta, baina EQ bezalako sistemak finantzeta lehen mailan jokatzeko egiturak dauzkaten erraldoien neurritik daude diseinatuak.

“Azkenean –dio CEOk– dirutza handiokin laguntza publikoa ematen zaie klima okerragotzen ari diren korporazioei, hobekuntza nabarmenik ekarri gabe krisiak jipoitzen dituen Europako herritar arruntei”. ■

zuri begira

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

